

השימוש במים בשבת קודש

א. בירור המציאות

תחילת הנידון היה ע"פ עדות הרי"מ מורגנשטרן שפרסם בספרו בהרחבה שכמעט כל המים [בירושלים] מקורם ממי הים התיכון שעברו 'התפלה', והן אמת שעיקר צורת הפעולה היא אוטמוטית מ"מ נצרכים לכל פעולה לאישור אנושי, ולכן כל מלאכת ההתפלה וכן הובלת המים למאגרים נעשית בשבת באיסור, ועל ידי פעולות אלו המים מגיעים למאגרים כבר בעיצומו של יום השבת, ומבלי הפעולות האלו לא יספיקו המים הנמצאים במאגר בע"ש לכל יום השבת, ע"כ תוכן דבריו בקיצור.

והיות וחלק מן הדברים היו לחידוש ופלא בעיני החברים, נדרשתי בעצמי לברר מציאות הדברים, וזה אשר העליתי בס"ד: א. בענין מקור המים צדקו דבריו בהחלט וכל המפקפקים לא אמרו דבריהם אלא בסברא בעלמא ללא שום בסיס עובדתי. ב. בענין הטענה שנצרך אישור אנושי על כל פעולה לא נתבררו הדברים כה"צ¹ ועכ"פ לכא' מידי ספיקא לא נפיק וספק דשיל"מ לחומרא. ג. וכן בענין מש"כ שהמים מגיעים בשב"ק לא נתברר כה"צ² וכנ"ל. ד. אמנם בענין מש"כ שאין מספיק מים במאגרים נתברר בבירור³ שאינו נכון, וליום אחד יש בודאי די הצורך ואפשר אפי' לשני ימים.

ב. ההלכה

יש כאן ב' נידונים: א. מעשה שבת בהובלת המים. ב. מעשה שבת בבירור המים. בידון הא' פליגי ראשונים אם יש איסור מעשה שבת באופן שלא נעשה איסור בגוף החפץ וסברת האוסרים דסו"ס נהנה ממלאכת שבת ונראה פשוט שאף לדעת האוסרים, באופן שהיה לו בלא"ה ולא נוסף לו הנאה ודאי מותר ול"ש לדון בזה בהלכות תערובת וכדו' ולכן בנידו"ד כו"ע יודו שאין איסור מעשה שבת מצד הובלת המים [אלא בב' או ג' ימים וצריך לברר המציאות בזה]. אבל הנידון הב' חמיר טפי שכיוון שנאסרו המים הנבררים בשבת לאחר שנתערבו במאגר אוסרים כל המים דדשיל"מ אפי' באלף לא בטיל. ולכ"נ שבכל שימוש שא"א לו בלא ברירת המים אסור להשתמש בהם, דהיינו שתית מים ושטיפת אוכלין וכלים [בלי ניגוב], וכן רחיצת העינים, אבל הדחת בית הכסא וכן רחיצת ידיים⁴ ש"ד, וכן נט"י לאכילה אע"ג שבלא הברירה היו פסולים לנטילה הלא מבו' בשו"ע [תקפ"ו כ"ב] דכיון דמצות לאו ליהנות ניתנו שרי ע"ש.

ויש עוד להאריך טובא וכל בקיצור הנוגע למעשה.

¹ לפי עדותו מתחילה אמרו לו שהכל אוטומטי ורק לאחר זמן במקרה פלט לו אחד מהם שהמציאות היא כנ"ל, ולאחר מכן חברת 'מקורות' פרסמו מכתב שהכל אוטומטי ויש רק בקרה לתקלות, וכמובן שאין להם שום נאמנות וכבר הוחזקו הן ודומיהן שמכזבים, אבל מתוך השיחה שדברתי עם הרי"מ הבנתי שגם מה שאמרו לו אפשר לפרשו על תקלות ואינו ברור כ"כ.

² במכתב הנ"ל כתבו שלירושלים לוקח 30 שעות, ולאחר ששאלתי את הרי"מ מה הם מקורותיו א"ל ששיער כן ע"פ חשבון שעשה עם אחד מהמנהלים ולא ע"פ עדות מפורשת ולכן על אף שאין לסמוך על עדותם כלל כנ"ל מ"מ לא יצא מכלל ספק.

³ ע"פ נתונים מדויקים שפרסמו רשות המים על נתוני הצריכה ליום ועל כמות המים שיש במאגרים, והודה לי הרי"מ שלכא' האמת כדבריי.

⁴ כ"נ שלרובא דאינשי לא איכפ"ל לרחוץ במי ים.